

Oulun kaupungin tilinpäätösanalyysi 2006

Versio : 3.12.2007

B&MANs

Sisältö

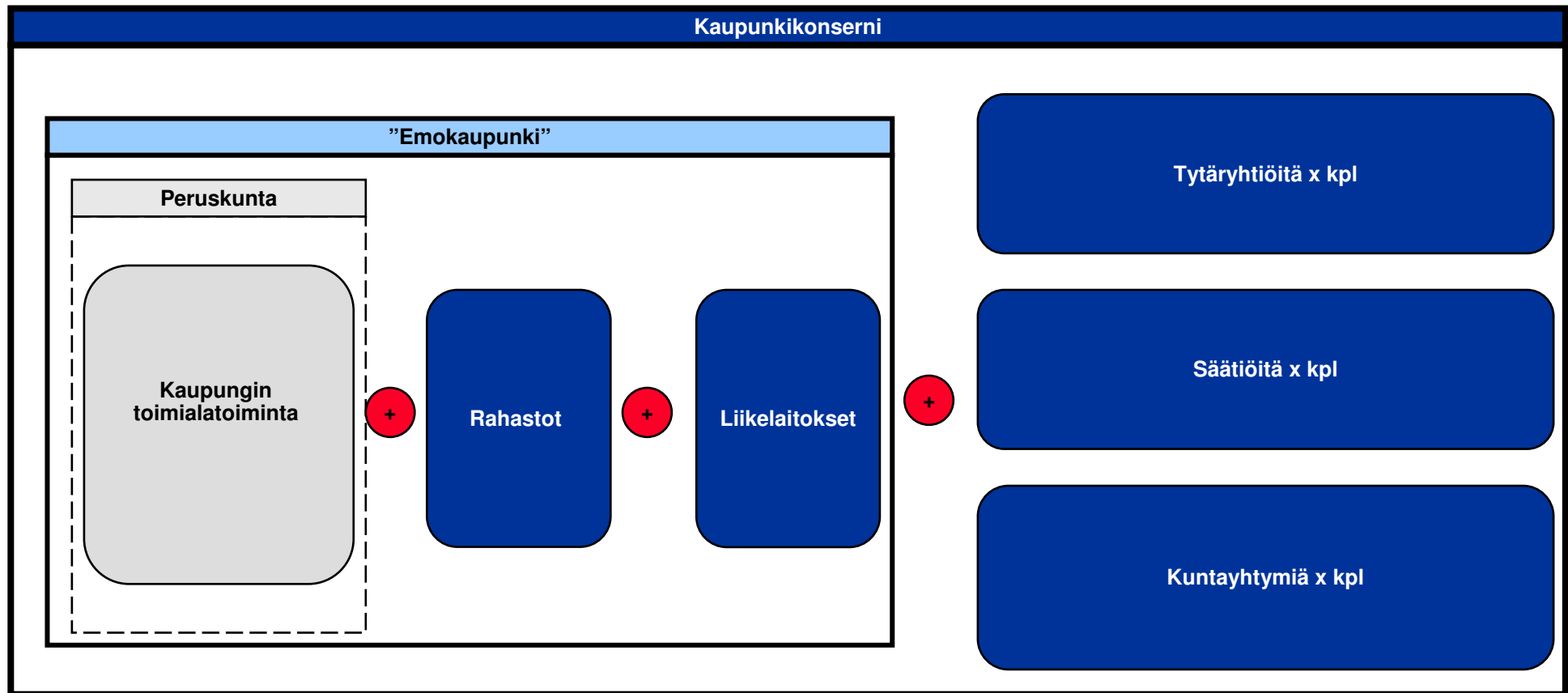
- **Tausta ja tavoitteet**
- **Oulun kaupunki 2002-2006**
- **Oulun kaupunkikonserni 2006**
- **Oulun kaupunkikonserni - yhteenveto**

Kuntien tilipäätösanalyysit

- ***Kuntien tilipäätösanalyysien*** tavoite on tarjota kuntalaisille, päättäjille, medialle sekä muille kuntataloudesta kiinnostuneille tahoille riippumaton ja analyttinen väline kaupunkien taloudellisen tilan seurantaan.
- Analyysi on tehty yritystaloudellisesta näkökulmasta, mutta malli on kuitenkin räätälöity kuntataloudelle soveltaen olemassa olevia yritysanalyysityökaluja. Lähestymistapa mahdollistaa kuntien taloudellisen kehityksen seuraamisen aiempaa tarkoituksenmukaisimmilla, tarkemmilla ja vertailukelpoisimmilla mittareilla.
- Seuranta on säännöllistä ja sen tarkoituksena on helpottaa kuntatalouden ja kuntien toiminnan ymmärtämistä sekä lisätä sen läpinäkyvyyttä. Näin analyysien tarkoituksena on edesauttaa myös kuntataloudesta käytävän keskustelun tason ja kiinnostavuuden kohenemista ja kannustaa myös kuntalaisten ja yksityisen sektorin aktiivisempaa osallistumista kuntataloudesta käytävään keskusteluun.
- Analyyseissä kuntien asukkaita kutsutaan **asukasomistajiksi** soveltaen kuluttajaosuuskuntien asiakasomistaja-käsitettä, sillä kunnallisella toiminnalla on monia yhtäläisyyksiä juuri kuluttajaosuuskuntien kanssa. Asukkaat sekä rahoittavat kuntien toiminnan että käyttävät niiden tarjoamia palveluita. Kuntatalouden tarkasteleminen omistajan näkökulmasta muistuttaa myös siitä, että kuntalaisten intresseissä on valvoa ja pohtia, kuinka kuntakonsernien laajoja omaisuusmassoja hallitaan ja hyödynnetään.
- Verkkosivuille www.asukasomistajat.fi päivitetään vuoden mittaan suurimpien kuntien tilinpäätösanalyysien versiot.

Suurkaupunkien konsernirakenne

– **B&MANs** analyysi kattaa koko kaupunkikonsernin

Sisältö

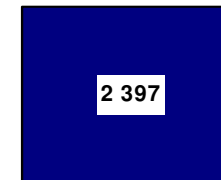
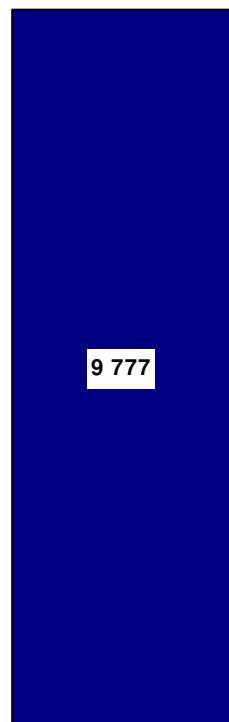
- **Tausta ja tavoitteet**
- **Oulun kaupunki 2002-2006**
- **Oulun kaupunkikonserni 2006**
- **Oulun kaupunkikonserni - yhteenveto**

Oulun *asukasomistajan* nettovarallisuus oli vuoden 2006 lopussa 9 141 eur ja 53 eur suurempi kuin vuonna 2005

- *suurista kaupungeista toiseksi korkein noteeraus*

31.12.2006

eur

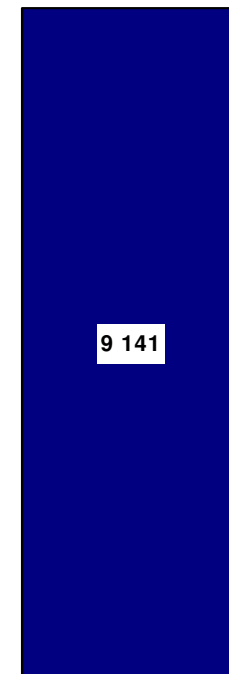
**Asukasomistajakohtaiset
"OSAKEKURSSIT"
2006 (EUR)**

Helsinki = 13 208 (1x)
Oulu = 9 141 (0,69x)
Espoo = 8 835 (0,67x)
Tampere = 6 028 (0,46x)

**Asukasomistajakohtainen
"OSAKEKURSSI" = 9 141 EUR (+ 53)**

Asukasomistajakohtainen
osakekurssi = (kaupunkikonsernin oma pääoma
+ vapaat varaukset + liittymismaksut) / asukasmäärä

Data Oulun kaupunki Analyysi : B&MANs

Pääoma sidottu toimintaan

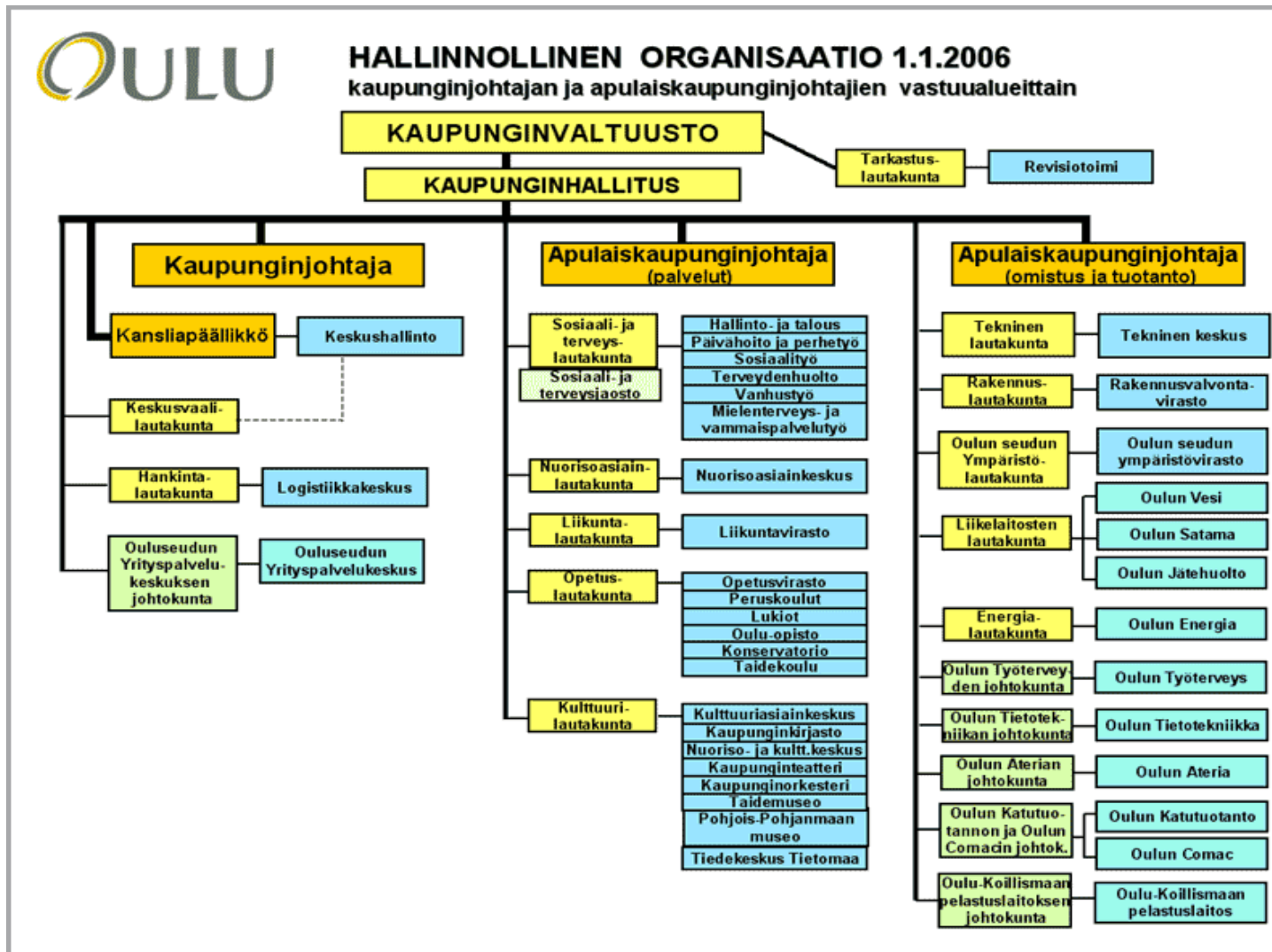
Sijoitukset

Kassa

Korolliset velat

OPO

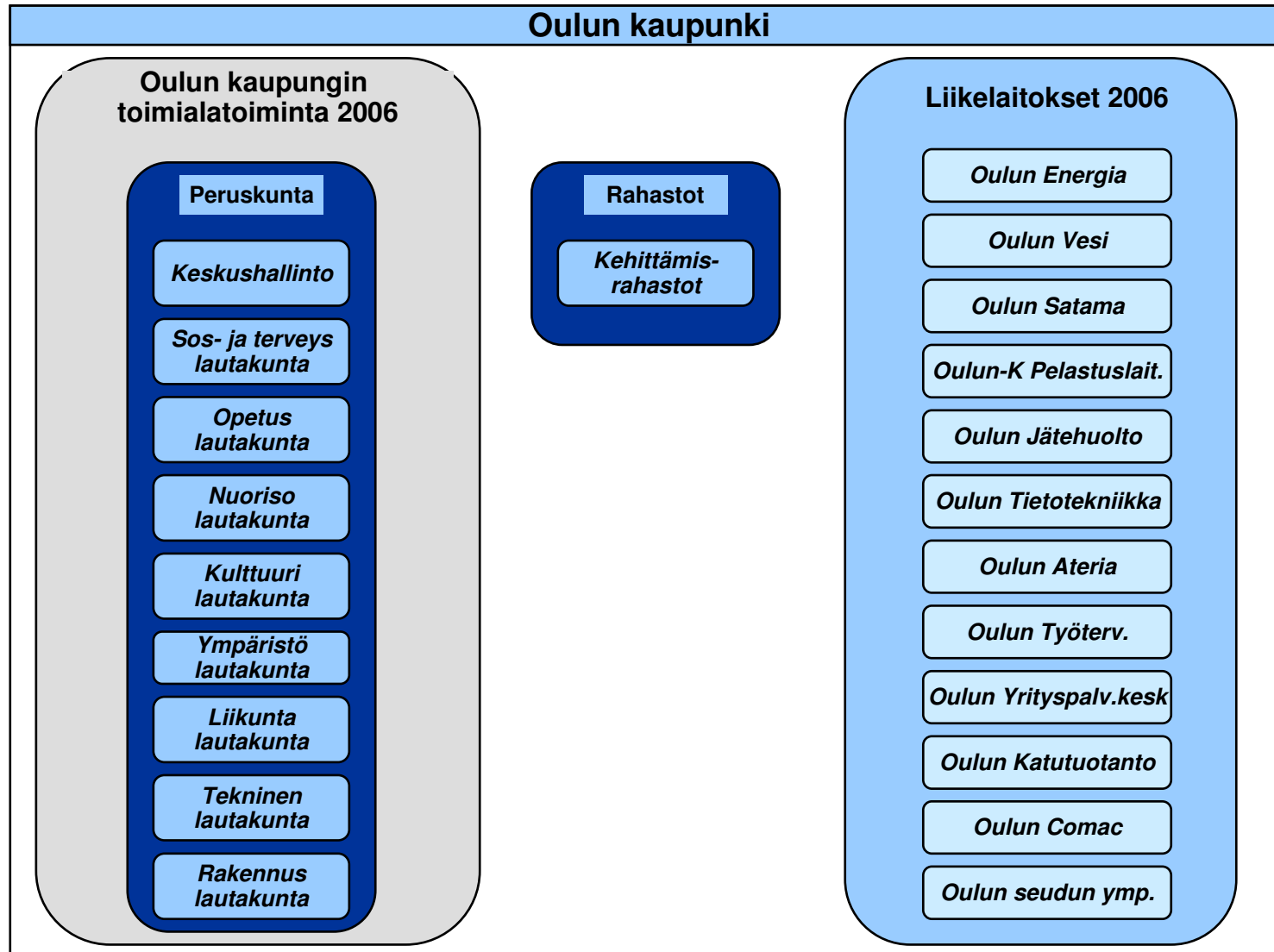
Oulun kaupungin organisaatio – *netistä kopioituna*

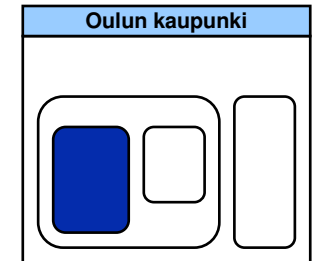
**Henkilöstö =
9 591**

**Henkilöstö-
kulut =
325 meur**

Oulun kaupungin rakenne vuonna 2006 - *liikelaitoksia 12 kpl*

Koska verotulot ja muut perustoiminnan tulot eivät kattaneet peruspalveluiden menoja, teki **peruskunta** 11 meur tappion **liikevoittotasolla** – pääomia peruskunnan toiminta sitoo 950 meur

Data Oulun kaupunki Analyysi : B&MANs

Oulun kaupunki 2006	Perus kunta
Tulot	668 945
Menot	651 410
Toim.kate	17 535
Poistot	29 008
Liikevoitto	-11 473
	-1,72 %
Rahoituskulut	-2 499
Rahoitustuotot	24 830
Verot	0
Peruspääomakorvaus	
Väh.osuus + muut tyttäret	
Nettotulos	10 858

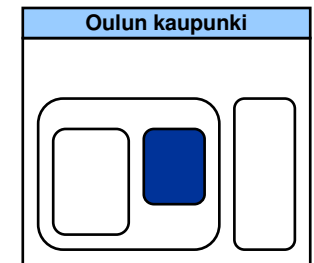
Mihin
sidottu

Miten
rahoitettu

Oulun kaupunki 2006	Perus kunta
Sidottu toimintaan	610 472
Sijoitukset	337 323
Kassa	2 285
Sidottu pääoma	950 080
Korolliset velat	70 663
Oma pääoma	879 418

- Peruskunta:** Laskelma sisältää kaupungin ydintoimintojen meno- ja tulopuolen sekä verotulot. Peruskunnan toimintaan ei lasketa liikelaitoksia mutta kylläkin peruskunnan ja liikelaitosten välillä käytävä sisäinen kauppa (170 meur) sekä tulo- että menopuolella. Peruskunta ” omistaa ” kaupungin liikelaitokset ja niihin on sijoitettu 180 meur pääomia. Liikelaitoksilta saatu rahoitustuotto (21,5 meur) vie peruskunnan nettotuloksen 10 meur plussalle. On huomioitava että kyseessä on kokonaan sisäinen erä. Korollista velkaa peruskunnalla on vain 70,7 meur edestä ja omaa pääomaa peräti 879,4 meur.

Oulun kaupungilla on ainoastaan yksi rahasto, johon on rahastoitu "kehittämiseen" tarkoitettuja varoja. Sen pääomista ei ole otettu käyttöön kuin 1/3

Oulun kaupunki 2006	Kehittämiskassan Rahasto
Tulot	1
Menot	750
Toim.kate	-749
Poistot	52
Liikevoitto	-801
Rahoituskulut	-6
Rahoitustuotot	3 103
Verot	0
Nettotulos	2 296
Peruspääomakorvaus	0
Tulos	2 296

Mihin sidottu

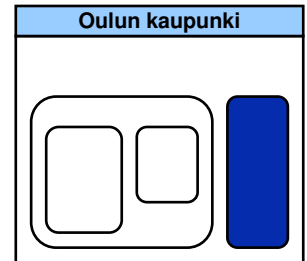
Miten rahoitettu

Oulun kaupunki 2006	Kehittämiskassa
Sidottu toimintaan	47
Sijoitukset	16 674
Kassa	35 570
Sidottu pääoma	52 291
Lainat kunnalta	0
Muut rahoittajat	0
Korolliset velat	0
Oma pääoma	52 291

Data Oulun kaupunki Analyysi : B&MANs

- Rahastot:** Kuvaavat miten paljon kaupungin omassa pääomassa olevista voittovaroista on korvamerkitty johonkin tiettyyn tarkoitukseen (52,3 meur). Tilinpäätöksestä ei käy ilmi mihin tarkoitukseen rahastovarot pannaan. Kun rahaston kassassa on 35,6 meur, tarkoittaa se sitä, että varoista ei ole otettu käyttöön kuin 16,7 meur. Loput makaavat siis kaupungin kassa.

Oulun kaupungin liikelaitosten liikevaihto vuonna 2006 oli 297 meur – toiminnan kokonaisliikevoitto 58 meur (19,6%).

keur

Data Oulun kaupunki Analyysi : B&MANs

Liikelaitokset 2006	Oulun Energia	Oulun Vesi	Oulun Satama	Oulun Jätehuolto	Oulun Tieto- tekniikka	Oulun Ateria	Oulun Työterv.	Oulun Katutuot.	Oulun Comac	Oulunseu. Y-palv.kesk.	Oulu-Koil. Pel.laitos	Oulun Seu. Ymp.vir.	Yhteensä
Tulot	165 094	19 907	6 363	8 647	9 962	12 452	10 665	25 463	16 768	2 678	16 310	3 077	297 386
Menot	105 200	8 902	2 824	6 646	7 049	12 101	10 396	24 126	15 470	2 678	15 572	3 065	214 029
Toim.kate	59 894	11 005	3 539	2 001	2 913	351	269	1 337	1 298	0	738	12	83 357
Poistot	12 620	5 759	1 657	1 029	2 588	46	8	551	30	8	646	15	24 957
Liikevoitto	47 274	5 246	1 882	972	325	305	261	786	1 268	-8	92	-3	58 400
	28,63 %	26,35 %	29,58 %	11,24 %	3,26 %	2,45 %	2,45 %	3,09 %	7,56 %	-0,30 %	0,56 %	-0,10 %	19,64 %
Rahoituskulut	-8 276	-150	-164	0	-23	0	0	0	0	0	0	0	-8 613
Rahoitustuotot	1 053	68	22	86	1	29	10	82	73	1	1	1	1 427
Verot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettotulos	40 051	5 164	1 740	1 058	303	334	271	868	1 341	-7	93	-2	51 214
	24,26 %	25,94 %	27,35 %	12,24 %	3,04 %	2,68 %	2,54 %	3,41 %	8,00 %	-0,26 %	0,57 %	-0,06 %	17,22 %
Peruspääomakorv.	8 325	3 900	500	0	101	8	100	119	35	0	0	0	13 088
Tulos	31 726	1 264	1 240	1 058	202	326	171	749	1 306	-7	93	-2	38 126
	19,22 %	6,35 %	19,49 %	12,24 %	2,03 %	2,62 %	1,60 %	2,94 %	7,79 %	-0,26 %	0,57 %	-0,06 %	12,82 %

Energia: Tuloja kertyi 165,1 meur, peräti 33,2 meur (+ 24 %) enemmän kuin vuonna 2005. Toiminta on kannattavaa ja tuottaa hyvää liikevoittoa. Peruspääomakorvausta liikelaitos maksoi vuonna 2006 ainoastaan 8,3 meur. Energian kassaan jäi siis lähes 32 meur, joka vastaa 1,75 veroäyriä.

Vesi: Toiminta on samalla tasolla kuin vuonna 2005 ja toiminta on edelleen hyvin kannattavaa, liikevoitto = 26,4 % (Tampereen Vesi peräti 32,3 %). Peruspääomakorvausta maksettiin lähes 4 meur.

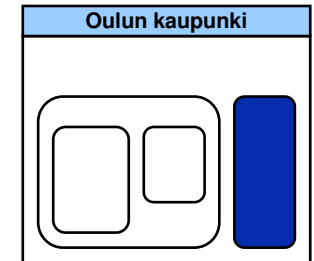
Satama: Toiminta on kasvanut hiukan. Liikevaihto kasvoi 1,6 meur ja nettotulos 0,7 meur. Myös Oulun Sataman toiminta on hyvin kannattavaa ja nettotulos on noin 27,4 % yhtiön liikevaihdosta, josta kaupunki ottaa itselleen 0,5 meur pääomakorvauksena.

Aluepelastuslaitos: Liikevaihtoa naapurikunnilta ja kaupungista 16,3 meur edestä. Nettotulos oli lähes nolla ja pääomakorvauksen jälkeen sama, koska laitos ei maksa kaupungille mitään korvausta.

Oulun Facilities Management -yksiköt: Oulun Ateria, Jätehuolto, Työterveys, Tietotekniikka, Katutuotanto ja Comac ovat liikelaitosmuodossa toimivia palveluyksiköitä, jotka tuottavat sekä kaupungin yksiköille että ulkopuolisille nk. facilities management palveluja. Yhteenlaskettu liikevaihto on 84 meur ja viiden yksikön kokonaisuus mahtuisi kymmenen suurimman paikallisen yrityksen joukkoon. Oulu on erittäin merkittävä FM-toimija omalla seudullaan.

Oulun Kaupungin liikelaitokset sitovat toimintaansa 382 meur – oman pääoman rahoitusosuus oli peräti 76 % ja todellinen tuottovaatimus ainoastaan 4,5 %

Data Oulun kaupunki Analyysi : B&MANs

keur		Liikelaitokset 2006	Oulun Energia	Oulun Vesi	Oulun Satama	Oulun Jätehuolto	Oulun Tieto- tekniikka	Oulun Ateria	Oulun Työterv.	Oulun Katutuot.	Oulun Comac	Oulunseu. Y-palv.kesk.	Oulu-Koil. Pel.laitos	Oulun Seu. Ymp.vir.	Yhteensä
Mihin sidottu	Sid. toimintaan		175 719	73 774	26 365	2 666	4 729	-979	-252	677	-1 845	17	808	-547	281 132
	Sijoitukset		19 757	114	437	1	0	0	0	0	0	0	0	0	20 309
	Kassa		48 668	5 027	1 160	6 682	837	2 552	1 078	7 151	5 440	0	1 739	636	80 970
Miten rahoitettu	Sidottu pääoma		244 144	78 915	27 962	9 349	5 566	1 573	826	7 828	3 595	17	2 547	89	382 411
	Lainat kunnalta		58 954	22 174	7 150	271	1 123	0	0	1 546	200	0	0	0	91 418
	Muut rahoittajat		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	972	0	972
	Korolliset velat		58 954	22 174	7 150	271	1 123	0	0	1 546	200	0	972	0	92 390
	Oma pääoma		185 190	56 741	20 812	9 078	4 443	1 573	826	6 282	3 395	17	1 575	89	290 021
Peruspääoma			55 502	18 501	6 728	2 018	960	168	504	2 372	700	17	1 241	89	88 800
Peruspää- %			15,00 %	21,08 %	7,43 %	0,00 %	10,52 %	4,76 %	19,84 %	5,02 %	5,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	14,74 %
OPO:n %			4,50 %	6,87 %	2,40 %	0,00 %	2,27 %	0,51 %	12,11 %	1,89 %	1,03 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	4,51 %

- Energia :** Sidottu pääoma 244,1 meur, jota se rahoittaa kaupungin sisäisillä lainoilla (59,0 meur) ja 185,2 meur omalla pääomalla. Kaupunki on asettanut sijoitetulle peruspääomalleen 15 % tuottovaatimuksen, joka tarkoittaa vain 4,5 % faktista ROE-vaatimusta, koska mittava määrä voittovaroja on jätetty energian kassaan.
- Vesi :** Pääomia sidottu 78,9 meur edestä ja rahoitettu sekä kaupungin lainoilla että omalla pääomalla. Peruspääoman tuottovaatimus paljon korkeampi kuin Energiassa.
- Satama :** Rahoittaa toimintansa 75 % omalla pääomalla ja sitoo toimintaansa 28 meur - OPO:n faktinen tuottovaatimuksen taso kovin alhainen, alle 3 %.
- Pelastuslaitos:** Laitos sitoo ainoastaan 2,5 meur pääomia ja sille ei ole asetettu peruspääoman tuottovaatimusta.
- Oulun FM :** Yksiköt sitovat toimintaansa yhteensä 28,7 meur, mutta peräti 23,7 meur on kassassa ja ainoastaan 5 meur sidottu itse toimintaan. Oulun tapa pääomittaa markkinoillakin toimivia FM-yksiköitään vääristää kilpailua. Kaupungin pitäisi nopeasti yhtiöittää nämä yksiköt, etteivät ne vaikeuttaisi Oulun seudun yksityisen palvelusektorin kehittymistä.

Laitokset yhteensä: Sitovat 382 meur ja rahoitus tapahtuu 290 meur OPO:lla ja loput melkein kokonaan kaupungin sisäisillä lainoilla. Niillä on yhteensä lähes yhtä paljon kassassa varoja –myös Oulun kaupungin on puututtava tähän lähitulevaisuudessa.

Konsolidoimalla peruskunta, rahastot ja liikelaitokset syntyy Oulun kaupunki – kaupungin kaikki yksiköt ovat kannattavia ja kaupunki tekee 51 meur nettotuloksen

keur

Data Oulun kaupunki Analyysi : B&MANs

Oulun kaupunki 2006	Perus kunta	Rahastot	Like- laitokset	Eli- minoinnit	Oulun Kaupunki
Tulot	668 945	1	297 386	-170 435	795 897
Menot	651 410	750	214 029	170 435	695 754
Toim.kate	17 535	-749	83 357		100 143
Poistot	29 008	52	24 957		54 017
Liikevoitto	-11 473	-801	58 400		46 126
	-1,72 %		19,64 %		5,80 %
Rahoituskulut	-2 499	-6	-8 613	8 400	-2 718
Rahoitustuotot	24 830	3 103	1 427	-21 488	7 872
Verot	0	0	0		0
Peruspääomakorvaus			-13 088	13 088	0
Väh.osuus + muut tyttävät					
Nettotulos	10 858	2 296	38 126		51 280

Peruskunta tekee 11 meur voiton,
kun toimintaan allokoidaan
sisäiset ja ulkoiset nettorahoitustuotot

Lähes 83 % liikelaitosten nettotuloksesta
on peräisin energiatoiminnasta
–aivan samoin kuten
esim. Helsingissäkin.

Oulun kaupunki 2006	Perus kunta	Rahastot	Like- laitokset	Eli- minoinnit	Oulun Kaupunki
Sidottu toimintaan	610 472	47	281 132		891 651
Sijoitukset	337 323	16 674	20 309	180 218	194 088
Kassa	2 285	35 570	80 970	4 570	114 255
Sidottu pääoma	950 080	52 291	382 411		1 199 995
Korolliset velat	70 663	0	92 390	-95 988	67 065
Oma pääoma	879 418	52 291	290 021	-88 800	1 132 930

Kaupunki on velaton,
koska kassassa on
enemmän varoja kuin
sillä on lainaa

Eliminoinnit tuloslaskelmassa : Peruskunta ja liikelaitokset myyvät/ostavat palveluja toisiltaan 170,4 meur. Peruskunta perii pääomakorvausta 13,1 meur edestä ja saa myöntämälleen sisäisille lainoille 8,4 meur korkoa.

Eliminoinnit taseessa : Liikelaitosten peruspääoma on 88,8 meur ja niiden kaupungilta saamat lainat ovat 92,4 meur.

Oulun Kaupungin tulot

2006

Oulun Kaupunki sai vuonna 2006 toimintatuottoja 31 meur enemmän kuin vuotta aiemmin – **muut tuotot olivat tosin lähes 9 meur pienemmät**

Data Oulun kaupunki Analyysi : B&MANs

Oulun Kaupungin Tuloslaskelma	2006	2005	2004	2003	2002	ERO 2006/2005	CAGR
<i>Myyntituotot</i>	219 222	184 376	175 704	152 915	134 845	34 846	12,92 %
<i>Maksutuotot</i>	26 784	24 606	24 254	23 801	22 248	2 178	4,75 %
<i>Tuet ja avustukset</i>	14 759	12 205	13 868	12 108	10 322	2 554	9,35 %
<i>Vuokratuotot</i>	0	0	0	0	0	0	0,00 %
<i>Muut tuotot</i>	34 947	43 578	32 974	37 609	27 520	-8 631	6,15 %
Toimintatuotot	295 712	264 765	246 800	226 433	194 935	30 947	10,98 %
Valmistus omaan käyttöön	18 709	19 302	17 297	22 428	23 386	-593	-5,43 %
<i>Satunnaiset tuotot</i>	0	0	0	0	0	0	0,00 %
<i>Satunnaiset kulut</i>	0	0	0	0	0	0	0,00 %
Myyntivoitot/tappiot	0	0	0	0	0	0	0,00 %

- **Toimintatuotot:** Kertymä vuoden aikana 296 meur, 31 meur enemmän kuin vuonna 2005. Viidessä vuodessa toimintatuotot ovat kasvaneet peräti 11,0% vuosivauhdilla ja yhteensä yli 100 meur:lla. Suurin syy kasvuun on liikelaitosten toiminnan kasvu ja siinä erityisesti Energia.
- **Valmistus omaan käyttöön:** Kuluja on aktivoitu 18,7 meur edestä (aktivoitujen kulut viedään tilinpäätöksessä käyttöomaisuuteen, eli ne ovat investointeja).
- **Myyntivoitot/tappiot:** Kaupunki kirjaa myyntituotot suoraan muihin tuottoihin.

Verotulot kasvoivat vuonna 2006 18,1 meur:lla ja yksi veroäyri toi kaupungin kassaan 18,6 meur – 17 % veroäyrillä kaupunki olisi päässyt vuoden 2005 verokertymään

Data Oulun kaupunki Analyysi : B&MANs

	2006	2005	2004	2003	2002	ERO 2006/2005	CAGR
Kunnan tulovero	335 558	318 098	305 353	307 564	310 510	17 460	1,96 %
Osuus yhteisöveron tuotoista	56 104	56 394	47 573	42 234	59 190	-290	-1,33 %
Kiinteistövero	15 104	14 210	13 264	13 249	12 903	894	4,02 %
Koiravero/Muut verot	0	0	0	0	0	0	
Verot Yhteensä	406 766	388 702	366 190	363 047	382 603	18 064	1,54 %

Verotulot : Kokonaisuudessaan verotuloja kertyi vuonna 2006 406,8meur, joka on 18,1meur (+4,6 %) enemmän kuin vuonna 2005. Tuloluokkia on kolme :

1. **Kunnallisveron** (18 %) kertymä oli 335,6 meur ja se kasvoi 17,5 meur (peräti 11,7 %). Yksi veroäyri toi kaupungin kassaan 18,6 meur. Vuoden 2005 verokertymään euroissa oltaisiin päästy, jos veroäyri olisi ollut 17 %. Kun veroäyri pysyi samana, kasvoivat siis oululaisten kunnallisverotuksessa verotettavat tulot juuri 11,7 %.
2. **Osuus yhteisöveron tuotosta** oli 56,1 meur ja vähän pienempi kuin vuonna 2005. Summa kuvaa myös sitä, miten Oulussa toimivien yritysten tulokset kehittyvät. (Valtio kerää yhteisöverot ja jakaa osuuden - noin 22,5 % tästä summasta - kunnille suhteessa yritysten työntekijämääriin niissä).
3. **Kiinteistöveroa** kertyi 15,1 meur, ja kertymä oli 0,9 meur korkeampi kuin vuonna 2005. Kiinteistöverokertymä kasvaa 4,0 % vuosivauhtia (2002-2006), eli laiskasti suhteessa esim. Espooseen (11 %) mutta kaksi kertaa nopeammin kuin Helsingissä.

Valtionosuuden bruttosummat kasvoivat 6,7 meur ja tasausmaksut olivat 2,9 meur aiempaa pienemmät – *valtionosuudet kasvavat 16 % vuosivauhtia*

Data Oulun kaupunki Analyysi : B&MANs

Oulun kaupunki	Asukkaita	2002	2003	2004	2005	2006	Muutos 2006/2005	CAGR
	Vero %	124 588 18,00 %	125 928 18,00 %	127 226 18,00 %	128 962 18,00 %	130 163 18,00 %	1 201 0	
Yleinen		3 902	3 964	4 014	3 986	6 740	2 754	14,64 %
Sosiaali- ja terveydenhuolto		49 443	56 513	66 719	75 867	81 336	5 469	13,25 %
Opetus- ja kulttuuritoimi		12 487	13 307	13 130	14 119	12 614	-1 505	0,25 %
Harkinnanvarainen avustus		0	0	0	0	0	0	0,00 %
Valtionosuudet brutto		65 832	73 784	83 863	93 972	100 690	6 718	11,21 %
Verotulojen tasaus		-25 228	-35 305	-29 680	-29 031	-26 133	2 898	0,89 %
Valtionosuudet netto		40 604 9,6 %	38 479 9,6 %	54 183 12,9 %	64 941 14,3 %	74 557 15,5 %	9 616 34,7 %	16,41 %
1% kunnan tulovero		17 251	17 087	16 964	17 672	18 642	970	

- Valtionosuudet:** Kaupungin valtionosuudet olivat 74,6 meur positiiviset ja 9,6 meur suuremmat kuin vuotta aiemmin. Suomessa valtio ja kunnat ovat yhteisvastuussa koko maan peruspalveluiden rahoituksesta. Kunnat tuottavat palvelut ja valtio jakaa, sangen monimutkaisen kalkyylin kautta, *osuutensa* kunnille. Valtionosuuslaskelmaan kuuluu neljä erää :

- Yleinen osuus,** noin 50 eur/asukas: Oulu sai 6,7 meur vuonna 2006 (laskentaperiaatteet muuttuivat v. 2006).
- Sosiaali- ja terveydenhuolto,** jossa valtionosuus on 33% koko maan n. 12 mrd eur kokonaissummasta. Valtionosuudet (yhteensä n 4 mrd) jaetaan kuntien kesken osin niiden ikäjakauman perusteella. Oulun kaupungin osuus oli vuonna 2006 81,3 meur ja hoitotakuusta ja väestön ikääntymisestä johtuen kasvussa. Vuoden 2005 osuus oli 75,9 meur. Summa on viidessä vuodessa noussut 1,6x ja kasvaa 13,3 % vuosivauhtia – aivan kuten Helsingissä.
- Opetus- ja kulttuuri,** jossa valtionosuus on noin 20 % Oulun kaupungin kokonaismenoista. Summa oli vuonna 2006 12,6 meur.
- Yllämainittuja **valtionosuuksia tasataan** lopulta summalla joka on riippuvainen kunnan verotuloista/asukas. Laskentalogiikka lähtee kaikkien kuntien keskimääräisistä verotuloista asukasta kohden. Jokaiselle kunnalle taataan tämä keskimääräinen minimitulotaso. Ne kunnat jotka ovat tämän tason yläpuolella maksavat *tasausveroa*. Tasauksen määrä on 401 minimitason ja kunnan asukaskohtaisten verotulojen erotuksesta kerrottuna asukasmäärällä. Oulussa vuonna 2006 tasaussumma oli 26,4 meur, mutta laskussa vuoden 2003 huipustaan . Kun valtionosuudet bruttomääräisenä nousivat (vuonna 2006 + 6,7 meur) ja tasaussumma pieneni (vuonna 2006 – 2,9 meur) oli Oululla 10 meur edellisvuotta enemmän varoja käytettävänä (yli 0,5 veroäyriä).

Kokonaisuudessaan tuloja kertyi kaupunkitasolla vuonna 2006 796 meur, 58 meur enemmän kuin vuonna 2005

Data Oulun kaupunki Analyysi : B&MANs

Oulun Kaupungin Tuloslaskelma	2006	2005	2004	2003	2002	ERO 2006/2005	CAGR
Toimintatuotot	295 712	264 765	246 800	226 433	194 935	30 947	10,98 %
Valmistus omaan käyttöön	18 709	19 302	17 297	22 428	23 386	-593	-5,43 %
Verot ja valtionosuudet	481 476	453 644	420 371	401 900	424 422	27 832	3,20 %
Myyntivoitot/tappiot	0	0	0	0	0	0	0,00 %
" Liikevaihto "	795 897	737 711	684 468	650 761	642 743	58 186	5,49 %

Liikevaihto : Tulolähteitä on neljä :

1. **Toimintatuotot** : kertymä oli 295 meur ja se kasvoi 31 meur (+ 11,3 %)
2. **Valmistus omaan käyttöön** : 19 meur , samalla tasolla kuin vuonna 2005
3. **Verotulot ja valtionosuudet** : yhteensä 481 meur ja 28 meur enemmän kuin vuonna 2005 (edustaa lähes 1,5% veroäyriä eli 16,5 % veroäyriellä kaupunki olisi päässyt vuoden 2005 tasoon).
4. **Myyntivoitot** : kirjattiin toimintatuottoihin

Oulun Kaupungin menot

2006

Vuoden 2006 liikevoitto oli peräti 46 meur – liikevoittotrendi on vuoden 2004 jälkeen ollut positiivinen

Data Oulun kaupunki Analyysi : B&MANs

Oulun Kaupungin Tuloslaskelma	2006	2005	2004	2003	2002	ERO 2006/2005	CAGR
" Liikevaihto "	795 897	737 711	684 468	650 761	642 743	58 186	5,49 %
Palkat ja palkkiot	239 788	232 650	223 776	209 124	196 959	7 138	5,04 %
Eläkekulut	57 312	56 261	52 075	50 153	45 603	1 051	5,88 %
Muut hlö sivukulut	18 373	18 290	15 983	14 678	13 280	83	8,45 %
Henkilöstökulut yhteensä	315 473	307 201	291 834	273 955	255 842	8 272	5,38 %
Palvelujen ostot	195 353	180 748	172 420	159 957	153 102	14 605	6,28 %
Aineet,tarvikkeet ja tavarat	119 034	100 829	97 382	88 703	80 648	18 205	10,22 %
Avustukset	47 295	40 773	38 559	38 089	37 519	6 522	5,96 %
Muut toimintakulut	18 599	19 134	18 388	16 680	15 336	-535	4,94 %
Toimintamenot	695 754	648 685	618 583	577 384	542 447	47 069	6,42 %
Toimintakate	100 143	89 026	65 885	73 377	100 296	11 117	-0,04 %
Poistot	54 017	52 069	46 493	43 443	39 387	1 948	8,22 %
Liikevoitto	46 126	36 957	19 392	29 934	60 909	9 169	-6,71 %

- Henkilöstökulut:** 315,5 meur ja kasvoivat 8,3 meur (+2,7 %). Kunnallisverokertymästä kuluu 94 % henkilöstökulujen maksamiseen. Vuodesta 2002 lähtien vuotuinen kasvuvauhti oli ollut yli 5 %, eli vuonna 2006 kasvuvauhti tippui olennaisesti. Muiden henkilöstökulujen kasvuvauhti on kova, 8,5 % . Henkilöstön lukumäärä oli 9 951 ja se oli vähentynyt 14 henkilöllä. Henkilöstömäärän ja kulujen kehityksen suhteellinen osuus kaupungin toimintamenoista on yhtäältä riippuvainen siitä, missä rakenteessa (liikelaitos, osakeyhtiö, kuntayhtymä ym.) kulut syntyvät, toisaalta siitä, miten paljon kaupunki ostaa tai tuottaa itse palveluja. Oulun kaupunki on mukana useissa kuntayhtymissä ja jos esim. jo Oulun osuus (44 %) Pohjois-pohjanmaan sairaanhoitopiiriin (P-PSHP) henkilöstökuluista (231 meur) lisätään kaupungin lukuihin, niin puhutaan 102 meur henkilöstövastuista (vastaa n. 2 200 henkilöä).
- Palveluiden ostot:** 195,4 meur (+ 14,6 meur eli yli 8 %). Suurin yksittäinen erä on juuri erikoissairaanhoidon palveluiden ostot P-PSHP:ltä. Summaa ei raportoida tilinpäätöksessä. Myöskään tytäryhtiöiltä tehtyjä ostoja ei yleensä raportoida erikseen. Oulun kaupunki ei myöskään tilinpäätöksessään erikseen mainitse miten paljon palveluja se ostaa omilta kuntayhtymiltään. Vuonna 2005 nämä ostot olivat Tilastokeskuksen mukaan 91 meur eli puolet kaupungin koko palveluiden ostoista ja jos suhde on pysynyt samana niin kuntayhtymiltä ostettiin vuonna 2006 lähes 100 meur edestä sisäisiä palveluja. Oulun kaupunki ostaa tällöin ulkoa ainoastaan 12,7 % järjestämistään palveluista ja tuottaa siis 87,3 % niistä itse (kun siis verrataan palveluiden ostoja kaupungin koko kustannusmassaan ja eliminoidaan kuntayhtymäostot). Vastaavaa lukua konsernitasolla ei ole mahdollista laskea, sillä tilinpäätöksestä ei käy ilmi miten paljon tytäryhtiöt tuottavat palveluja kaupungille.
- Aineet & tarvikkeet:** 119,0 meur, kasvua 18,2 meur (peräti 18 %) . Tästä summasta liikelaitosten osuus on suuri , koska Oulun kaupungin liikelaitostoiminta on mittavaa.
- Avustukset:** 47,3 meur, kasvua 6,5 meur eli 16 %. Sosiaali- ja terveydenhuoltoon kanavoitiin tästä suurin summa, loppuosuus opetukseen.
- Vuokrat:** Ei raportoida Oulussa erikseen vaan ovat osa muita toimintakuluja. Tällöin tilinpäätöksestä ei liioin käy ilmi, miten paljon kaupunki ostaa omilta kiinteistöyhtiöiltään vuokrapalveluja.
- Muut toimintakulut:** 18,6 meur, tippunut 0,5meur.
- Poistot:** 54,0 meur ja ovat vuodesta 2002 kasvaneet yli 8 % vuosivauhtia koska kaupunki investoi ahkerasti.

Rahoitustoiminnan tulos oli 5,2 meur. Kun kaupunki teki 46,1 meur liikevoittoa, oli nettotulos 51,3 meur – *tulos vastaa 2,75 veroäyrin tuottoa*

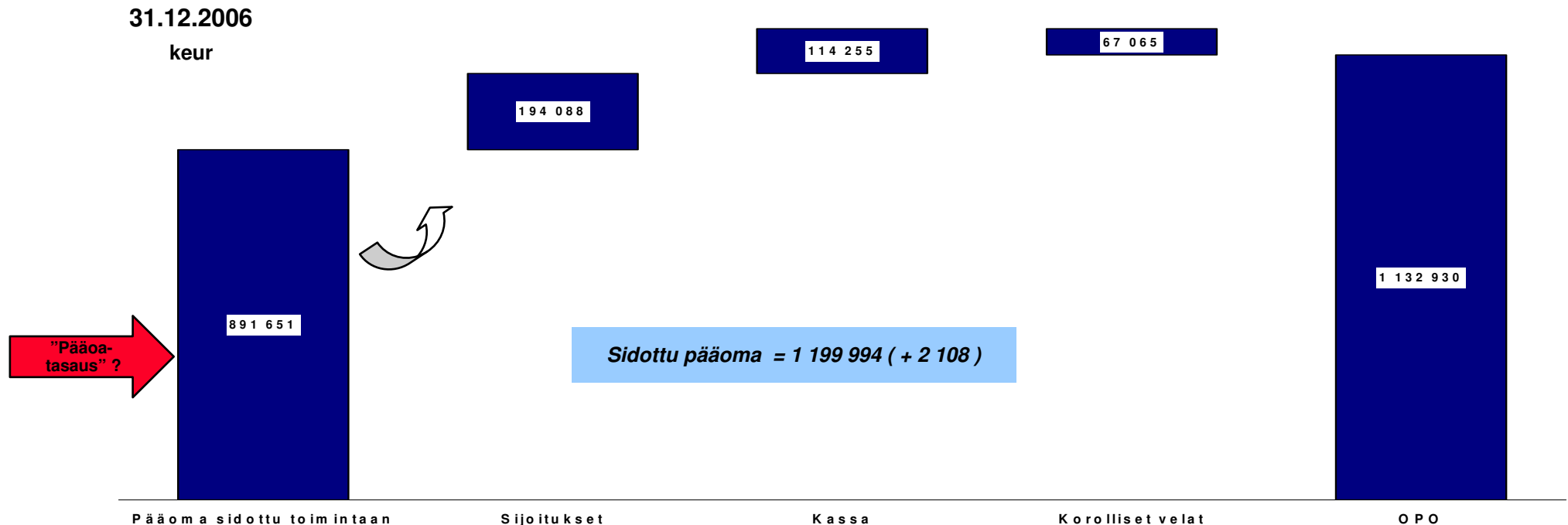
Data Oulun kaupunki Analyysi : B&MANs

Oulun Kaupungin Tuloslaskelma	2006	2005	2004	2003	2002	ERO 2006/2005	CAGR
Liikevoitto	46 126	36 957	19 392	29 934	60 909	9 169	-6,71 %
Korkotuotot	4 049	3 081	2 588	3 209	4 256	968	-1,24 %
Muut rahoitustuotot	3 823	4 252	5 625	4 846	2 381	-429	12,57 %
Korkokulut	-2 203	-1 729	-1 446	-1 504	-2 218	-474	-0,17 %
Muut rahoituskulut	-515	-461	-508	-954	-963	-54	-14,48 %
Rahoitus netto	5 154	5 143	6 259	5 597	3 456	11	10,51 %
Netto tulos	51 280	42 100	25 651	35 021	64 365	9 180	
Poistoeron muutos	2 138	-1 210	-34 780	-4 136	-14 631	3 348	
Varausten muutos	-1 200	7 609	34 160	3 794	12 873	-8 809	
Rahastojen muutos	72	-210	-354	-290	-305	282	
Varausten ja rahastojen muutos	1 010	6 189	-974	-632	-2 063	-5 179	
Tilikauden ylijäämä	52 290	48 289	24 677	34 389	62 302	4 001	

- Rahoitusnetto** : Rahoitustoiminta toi kaupungille nettotuloa 5,2 meur kuten vuonna 2005. Rahoitustoiminnan tulos on riippuvainen monesta eri seikasta: millä pääomarakenteella kaupunki toimii, miten paljon varoja kassassa on ollut ja miten puhtaat finanssisijoitukset realisoituvat. Oulun rahoitusnetto on vuodesta toiseen ollut positiivinen eli kaupungilla on jatkuvasti korkomenoja enemmän sijoitustuottoja. Rahoitustoiminnan nettotulosta voidaan pitää kaupungille yhtenä potentiaalisena kasvavana rahoitusmuotona ja mahdollisena uutena ydintoimintona. Myös Oulun kaupungilla on mittavat omistukset, jotka se rahoittaa kokonaan omalla pääomalla. Myös Oulun - kuten Tampereen ja Helsinginkin – pitäisi pystyä realisoimaan sellaista omaisuuttaan, jonka ei katsota liittyvän sen ydintoimintaan, rahastomaan saadut voittovarot sekä kanavoimaan varat takaisin ydintoimintaan – juuri kuten Espoon kaupunki on tehnyt.
- Varausten ja rahastojen muutokset** : Nettotulosta (51,3 meur) kertyi vuonna 2006 yli 9 meur enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Varausten ja rahastojen muutoksen jälkeen tilikauden ylijäämäksi kirjattiin 52,3 meur.

Myös Oulun kaupunki on nettomielessä velaton – eli kaupunki rahoittaa toimintansa ja sijoituksensa kokonaan omalla pääomalla ja nettokassassa on 2,5 veroäyrin puskuri

Data Oulun kaupunki Analyysi : B&MANs

- **Pääomia sidottu kaupungin toimintaan 6 850 eur/asukas:** Jos kaupunki sitoo toimintaansa vähän pääomia asukasta kohti, on se todennäköisesti sekä siirtänyt osan toiminnastaan omistamiinsa tytäryhtiöihin että kokonaan irtautunut jostakin toiminnosta, jonka se ei ole katsonut kuuluvan sen ydintoimintaan. Tämä tarkoittaa myös, että pääomia on siirtynyt kaupungin sijoitustoimintaan. Helsingin kaupunki on sitonut toimintaansa yli kaksi kertaa enemmän pääomia asukasta kohti (10 000 eur /asukas), kuin esimerkiksi Espoon tai Tampere. Oulun kaupunki sitoo toimintaansa yli 40 % enemmän varoja kuin Tampereen kaupunki.
- Mikäli kaupunkoja haluttaisiin kannustaa keskittymään ydintehtäviinsä, voisi valtio liittää myös tase-eriä osaksi valtionosuusjärjestelmäänsä. Tällainen erä voisi olla esimerkiksi "**pääomatasa**us", joka laskettaisiin siitä, miten paljon kaupunki tai kunta sitoo **sisäiseen toimintaansa varoja/asukas**. Tavoitteena olisi antaa kunnille kannustin joko yhtiöittää toimintojaan tai/ja irtautua toiminnoista, jotka eivät kuulu niiden ydintoimintaan. Tasaus ei olisi konfiskatorinen, vaan kaupunki voisi edelleen valita joko laajemman toiminnan (mutta yhtiömuodossa) tai ydintehtäviin keskittyvän toiminnan välillä. Jälkimmäisessä tapauksessa irtautumisista saadut varat voitaisiin rahastoida (Espoon kaupungin tapaan) ja ottaa käyttöön kun tilanne niin vaatisi.

Vuoden 2006 toiminnasta on kertynyt 100 meur kassavirtaa
- kaupunki investoi 110 meur toimintaansa joka on 2x suhteessa poistoihin

Data Oulun kaupunki Analyysi : B&MANs

keur	Oulun Kaupunki	2006
	<i>Liikevoitto</i>	46 126
	<i>Poistot</i>	54 017
	<i>Välittömät verot</i>	0
	Brutto kassavirta	100 143
	Käyttöpääoman muutos	-11 857
	Käyttöomaisuus investoinnit	110 875
	Netto investoinnit	99 018
	Vapaa kassavirta	1 125
	Rahoitus netto	5 154
	Korollisten lainojen muutos	-8 896
	OPO muutos	0
	Kassa varojen muutos	-2 996
	Virhe	379

- **Investoinnit:** Nettoinvestoinnit olivat vuonna 2006 99,0 meur. Käyttöomaisuuteen investoitiin 110,9 meur taseesta laskettuna. Jos kasvuinvestoinnit määritellään sen mukaan, miten paljon suuremmat käyttöomaisuusinvestoinnit olivat suhteessa poistoihin, niin kaupunki investoi vuonna 2006 peräti 57 meur toiminnan kasvuun.
- **Korolliset lainat:** Lainoja pystyttiin lyhentämään 9 meur edestä kaupunkitasolla kun kassasta otettiin 3 meur, rahoitusnetto oli 5 meur ylijäämäinen ja kassavirta laajojenkin investointien jälkeen 1 meur positiivinen.
- Kun kunnille yrittää laskea kassavirtoja **taseesta**, niin laskelmat eivät yleensä täsmää. Käyttöomaisuuden kirjauskäytännöissä on eriä, jotka eivät ole kassavirtapohjaisia. Myös esim. valtion antamat avustukset käyttöomaisuusinvestointeihin eivät kulje tuloslaskelman kautta, eikä niitä myöskään kirjata oman pääoman kautta. Oulun kohdalla kassavirtalaskelma täsmää lähes myös taseesta laskettuna (virhe 0,4 meur).

Sisältö

- **Tausta ja tavoitteet**
- **Oulun kaupunki 2002-2006**
- **Oulun kaupunkikonserni 2006**
- **Oulun kaupunkikonserni - yhteenveto**

Oulun kaupungin tytäryhtiötoiminta – *neljä laajempaa kokonaisuutta*

Data Oulun kaupunki Analyysi : B&MANs

Oulun kaupungin konserni			
Oulun kaupunki	2006		
	ARAVA		Omistus
	1	Oulun Sivakka Oy	100,00 %
	2	Oulun Tervatalot Oy	100,00 %
	+		
	KIINTEISTÖT		Omistus
	1	Oulun Asuntohankinta Oy	100,00 %
	2	Oulun Pysäköinti Oy	100,00 %
	3	Maikkulan Keskus Oy	100,00 %
	4	KOY Huonesun monitoimihalli Oy	77,70 %
	5	KOY Maikkulan toivo	100,00 %
	6	Oritkarin huoltokeskus Oy	73,17 %
	7	KOY Intiönparkki	58,85 %
	8	Oulun valistustalo Oy	64,75 %
	+		
	KUNTAYHTYMÄT		Omistus
	1	Oulun Seudun ammatillinen KY	54,47 %
	2	Pohjois-pohjanmaan sairaanhoitopiiri KY	44,04 %
	3	Pohjois-pohjanmaan liitto	37,38 %
	4	Pohjois-Pohjanmaan erityisluottopiiriin KY	32,93 %
	+		
	LIIKETOIMINTAA HARJOITTAVAT		Omistus
	1	Turveruukki Oy	88,90 %
	2	Oulun Sähkömyynti Oy	60,37 %
	3	Oulun aikuiskoulutuskeskus Oy	100,00 %

17 kpl = analyysin kohteena tässä raportissa

Oulun kaupungin sosiaalisella kiinteistötoimella on 6 600 asuntoa ja 1/2 konsernin korollisista lainoista

Data Oulun kaupunki Analyysi : B&MANs

Oulun kaupunki 2006	Arava toiminta
Tulot	35 210
Menot	17 975
Toim.kate	17 235
Poistot	8 587
Liikevoitto	8 648
	24,56 %
Rahoituskulut	-6 597
Rahoitustuotot	753
Verot	0
Peruspääomakorvaus	
Väh.osuus + muut tyttäret	0
Nettotulos	2 804

Oulun kaupunki 2006	Arava toiminta
Sidottu toimintaan	215 938
Sijoitukset	3 359
Kassa	22 613
Sidottu pääoma	241 910
Korolliset velat	201 289
Oma pääoma	40 621

Liikevoitto
Sidottu pääoma
3,6 %

83 % !

Sivakka-yhtymä Oy : Oulun suurin vuokranantaja. Sivakka-yhtymän (Sivakka Oy ja Tervatalot Oy) yhteensä yli 6 600 asunnossa asuu yli 10 % oululaisista. Yhtiöllä on vuokra-asuntoja Oulussa lähes kaikissa kaupunginosissa.

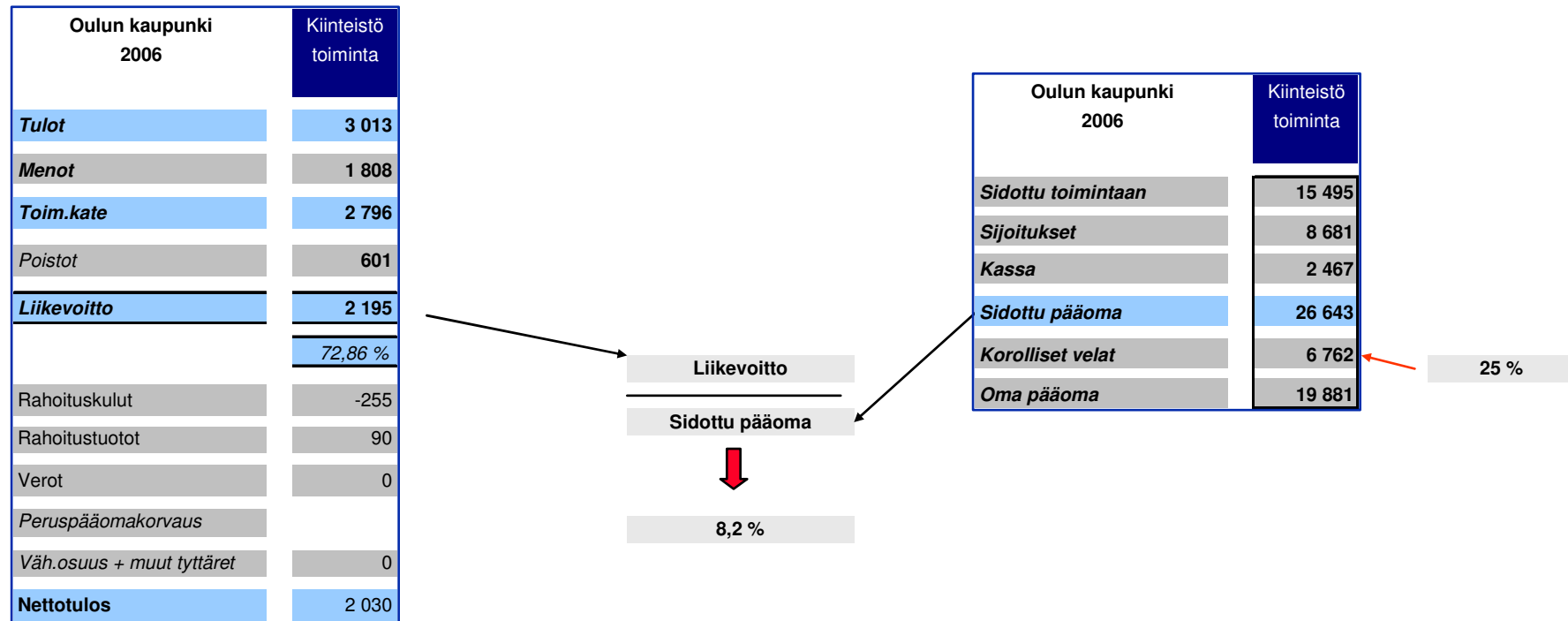
Oulun Sivakka Oy : Liikevaihtoa kertyi yhteensä 30 MEUR ja liikevoittoa 6,2 MEUR. Toimintaan oli vuoden 2006 lopussa sidottu 183,2 MEUR ja suurin osa koko kaupunkikonsernin lainoista, 155 MEUR (50 %), ovat rahoittamassa tätä toimintaa. Nettotulosta kertyi 1,4 meur.

Oulun Tervatalot Oy : Yhtiön toimialana on Oulun kaupungissa omistaa ja hallita rakennuksia ja antaa vuokralle kiinteistöjä ja huoneistoja. Liikevaihtoa kertyi vuonna 2006 6,3 MEUR ja toimintaan oli sidottu peräti 56 MEUR. Ulkopuolisia lainoja yhtiöllä oli 40,9 MEUR ja sisäisiä 4,5 MEUR. Yhtiö teki 1,4 meur nettotuloksen.

Oulun sosiaalisen kiinteistötoiminnan yhteenlaskettu liikevaihto oli vuonna 2006 35,2 meur, ja liikevoittoa kertyi 8,6 meur. Korkojen maksuun käytettiin 6,3 meur ja nettotulosta tehtiin 2,8 meur. Aravatoiminta sitoi pääomia 242 meur edestä, siitä korollisia velkoja oli peräti 201 meur. Eli konsernin lainasalkusta 2/3 rahoitti tätä toimintaa. Kun voittoa tehdään 2,8 meur, niin varaa lyhennyksiin jää poistojen ja nettotuloksen verran, jos toimintaan ei investoida lisää varoja. 11,4 meur tasalyhennyksillä maksetaan aravalainat pois 18 vuodessa.

Kaupungin kiinteistötoiminta sitoo pääomia 27 meur edestä - sijoitetun pääoman tuottoaste on hyvä – 8,3 % - mutta toimintaa on rahoitettu ¾ omalla pääomalla

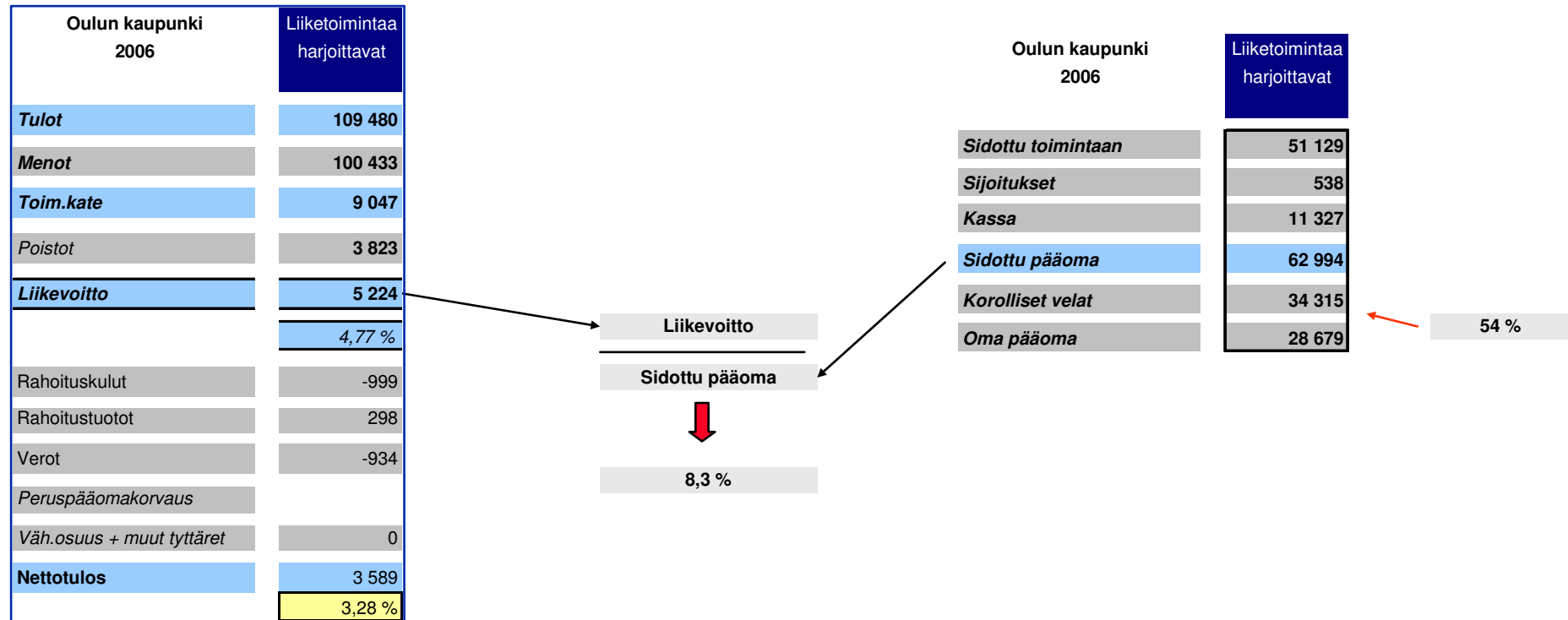
Data Oulun kaupunki Analyysi : B&MANs

- Kiinteistötoiminta** : Yhteenlaskettu liikevaihto oli vuonna 2006 3 meur ja ne tekivät liikevoittoa 2,2 meur. Toiminta sitoo 26,6 meur eur jota rahoitetaan peräti 75 % omalla – eli koko sidottu pääoma tuottaa ainoastaan 8,2 %.

Omassa **liiketoiminnassa** Oulun kaupungilla on kiinni 63 meur joka tuottaa 8,3 %

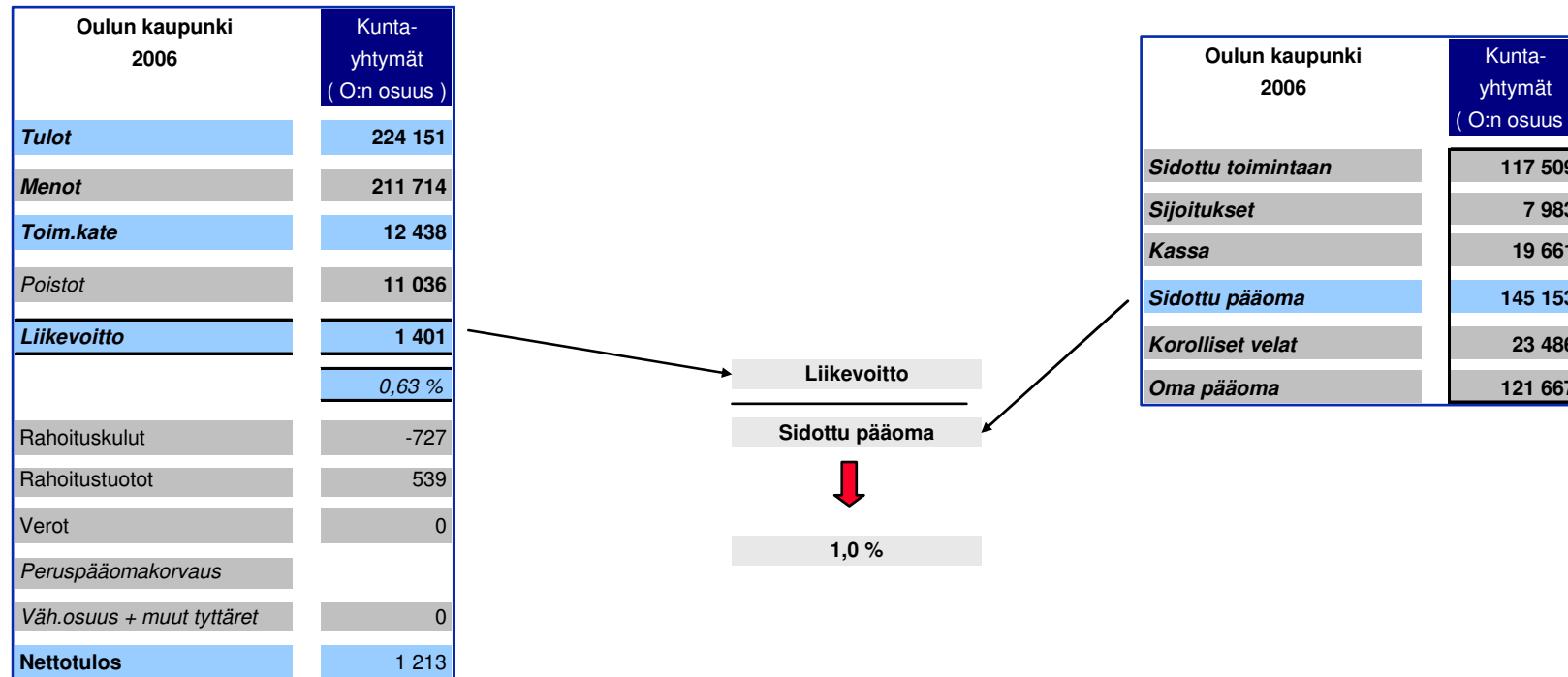
Data Oulun kaupunki Analyysi : B&MANs

- Liiketoiminta** : Yhteenlaskettu liikevaihto oli vuonna 2006 109,4 meur ja ne tekivät nettotulosta 4,8 % liikevaihdosta. Toiminta sitoo 63,0 meur, jota rahoitetaan 46 % omalla ja 54% lainavaroilla – eli koko sidottu pääoma tuottaa kohtuulliset 8,3 %.

Kaupunki on omistajana 4 erilaisessa kuntayhtymässä, joiden toiminta on hyvin laajaa

Data Oulun kaupunki Analyysi : B&MANs

- Kuntayhtymät** : Kaupungilla on hyvin laaja kuntayhtymätoiminta. Yhtymien yhteenlaskettu liikevaihto (**Oulun kaupungin omistussuuden suhteessa**) oli 224,2 meur ja toimintaan on sidottu 145,2meur. Oulun seudun ammatillinen korkeakoulu ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri ovat kaupungin kuntayhtymistä suurimmat. Koska Oulun kaupunki (ja kunnat yleensä) eivät virallisesti tee (tai julkaise) konsernitilinpäätöstä, emme pysty analysoimaan esim. sitä, kuinka paljon kaupungilla on epäsuorasti henkilöitä palveluksessaan. Oulun osuus liikevaihdosta suhteessa sen omistukseen on yli 2x sen, mitä kaupunki ostaa kuntayhtymiltä palveluja – eli Oulu on ”pääomamielessä” mukana rahoittamassa seudun muita kuntia.

Suomessa kuntayhtymien palkkalistoilla on lähes 116 000 henkilöä joiden yhteenlasketut henkilöstömenot ovat 4 687 meur (noin 40 000 eur/palkansaaja).

Oulun kaupungin konsernituloslaskelma – kaupunki teki konsernina 57,7 meur tuloksen, joka kertoo siitä, että veroprosenttia olisi vuonna 2006 voitu hyvin myös alentaa

Oulun kaupunki 2006	Perus kunta	Rahastot	Like- laitokset	Eli- minoinnit	Oulun Kaupunki	Arava toiminta	Liiketoimintaa harjoittavat	Kiinteistö toiminta	Kunta- yhtymät (O:n osuus)	Eli- minoinnit	Oulun Kaupunki (konserni)
Tulot	668 945	1	297 386	-170 435	795 897	35 210	109 480	3 013	224 151	0	1 167 751
Menot	651 410	750	214 029	170 435	695 754	17 975	100 433	1 808	211 714	0	1 027 684
Toim.kate	17 535	-749	83 357		100 143	17 235	9 047	2 796	12 438		141 659
Poistot	29 008	52	24 957		54 017	8 587	3 823	601	11 036		78 064
Liikevoitto	-11 473	-801	58 400		46 126	8 648	5 224	2 195	1 401		63 595
	-1,72 %		19,64 %		5,80 %	24,56 %	4,77 %	72,86 %	0,63 %		5,45 %
Rahoituskulut	-5 817	-6	-8 613	11 718	-2 718	-6 597	-999	-255	-727	0	-11 296
Rahoitustuotot	28 148	3 103	1 427	-24 806	7 872	753	298	90	539	0	9 552
Verot	0	0	0		0	0	-934	0	0		-934
Peruspääomakorvaus			-13 088	13 088	0						
Väh.osuus + muut tyttäret						0	0	0	0		-3 172
Nettotulos	10 858	2 296	38 126		51 280	2 804	3 589	2 030	1 213		57 744

Eliminoinnit konsernituloslaskelmassa : Tilinpäätöksestä ei käy ilmi, miten paljon kaupunki ja sen tytäryhtiöt myyvät ja ostavat palveluja toisiltaan tai mitkä ovat sisäisten lainojen ja sijoituksen korot.

Kaupungin vähemmistöosuudet ja muiden tyttärien yhteenlaskettu nettotulos ovat – 3,2 meur (vaikuttavat konsernitulokseen).

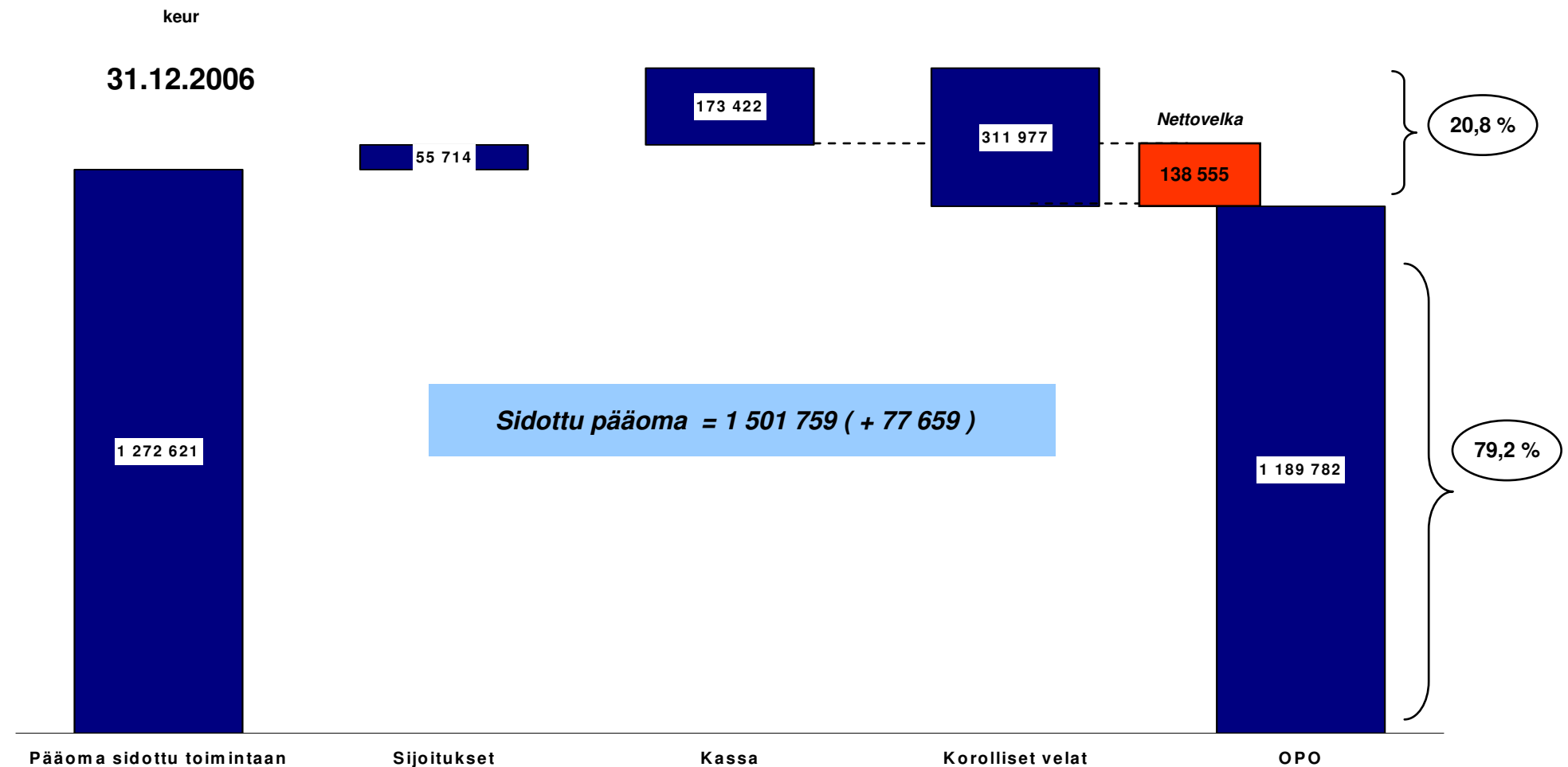
Oulun kaupungin konsernin sidottu pääoma – 1,5 mrd eur

Oulun kaupunki 2006	Perus kunta	Rahastot	Like- laitokset	Eli- minoinnit	Oulun Kaupunki	Arava toiminta	Liiketoimintaa harjoittavat	Kiinteistö toiminta	Kunta- yhtymät (O:n osuus)	Eli- minoinnit	Oulun Kaupunki (konserni)
<i>Sidottu toimintaan</i>	610 472	47	281 132		891 651	215 938	51 129	15 495	117 509	-19 101	1 272 621
<i>Sijoitukset</i>	337 323	16 674	20 309	180 218	194 088	3 359	538	8 681	7 983	-158 935	55 714
<i>Kassa</i>	2 285	35 570	80 970	4 570	114 255	22 613	11 327	2 467	19 661	3 099	173 422
<i>Sidottu pääoma</i>	950 080	52 291	382 411		1 199 995	241 910	62 994	26 643	145 153	174 936	1 501 759
<i>Korolliset velat</i>	70 663	0	92 390	-95 988	67 065	201 289	34 315	6 762	23 486	-20 940	311 977
<i>Oma pääoma</i>	879 418	52 291	290 021	-88 800	1 132 930	40 621	28 679	19 881	121 667	-153 996	1 189 782

Eliminoinnit konsernitaseessa : tytäryhtiötoimintaan on sidottu 158,9 meur.

Oulun kaupunkikonserni sitoo 1,5 mrd eur pääomia – *nettovelkaa vain 139 meur, josta 155 meur sosiaalisessa kiinteistötoiminnassa – kaupungilla on siis osa aravalainoista kassassaan*

Data Oulun kaupunki Analyysi : B&MANs

Oulun kaupunkikonsernin kassavirta – B&MANs arvio

Oulun Kaupungin konserni	2006
Brutto kassavirta	142 593
Käyttöpääoman muutos	-8 126
Käyttöomaisuus investoinnit	139 095
Netto investoinnit	130 969
Vapaa kassavirta	11 624
Rahoitus netto	-1 745
Korollisten lainojen muutos	-3 512
OPO muutos	-4 163
Kassa varojen muutos	2 204

B&MANs arvion mukaan **Oulun kaupunkikonserni** teki vuonna 2006 taseesta laskettuna **139,1 meur** edestä investointeja ja nettokäyttöpääoma pieneni 8,1 meur edestä – eli nettoinvestoinnit olivat vuonna 2006 konsernitasolla 131,0 meur. Vastaava luku kaupunkitasolla oli **99,0 meur** ja siinä käyttöomaisuusinvestointeja tehtiin 110,9 meur edestä.

Toisin sanoen **tyttäret** tekivät **28,2 meur** edestä investointeja toimintaansa.

Sisältö

- **Tausta ja tavoitteet**
- **Oulun kaupunki 2002-2006**
- **Oulun kaupunkikonserni 2006**
- **Oulun kaupunkikonserni - yhteenveto**

Oulun kaupunkikonserni – *Yhteenveto (1/4)*

Kaupungissa kaikki paremminkin kuin hyvin ?

- Oulun *perustoiminnan* nettotulos 10,9 meur , *rahastojen* 2,3 meur ja *liikelaitosten* 38,1 meur vetivät Oulun *kaupungin* nettotuloksen 51,2 meur plussalle.
- Kun kaupunki *konsernina* teki 57,7 meur nettotulosta tarkoittaa se yhtäältä sitä, että tytäryhtiötoiminta oli 6,5 meur voitollista, mutta toisaalta sitä, että konsernitulos olisi nollassa jos vuoden 2006 veroprosentti olisi ollut 15 %. Tampere teki vuonna 2006 lähes nollassa konsernituloksen - veroäyri oli siellä mitoitettu oikein.
- Tilanteessa, missä kaupungit ovat organisoineet toimintojaan hyvin eri tavoin, ovat yhtäältä *nettotulos konsernitason*, ja toisaalta *nettovarallisuus/asukas* esimerkkejä mittareista, joilla voidaan eliminoida osa vertailukelpoisuusongelmista. Toki jää vielä tukku muitakin vertailukelpoisia mittareita, kuten esim. käyttöomaisuuden kirjanpito- vs. markkina-arvot.
- Oulun *asukasomistajan* nettovarallisuus (kaupunkikonsernin koko oma pääoma /asukas) vuodenvaihteessa 2006 oli 9 141 eur (+ 53 eur). Myös Oulu on, kuten monet muutkin suuret kaupungit, mainettaan paljon vauraampi. Kaupunkien käyttämät kirjanpitoarvot taseessa eivät aina kuvaa taseen todellista arvoa. Esim. kaupunki on sisäisesti sijoittanut 55,5 meur energialaitoksen peruspääomaan, mutta sen markkina-arvo voi olla lähes 700 meur. Jos energiatoiminta arvostettaisiin markkinahintaan, olisi asukasomistajan nettovarallisuus 5 000 eur korkeampi – Helsingin tasolla.
- Oulun kaupungin korkea asukasomistajan osakekurssi on osoitus siitä, että kaupunki on rahoittanut toimintaansa vuosien mittaan kerätyillä verovaroilla ja kertyneillä voitoilla. Kuntalaisten etujen mukaista olisi, että asukkaiden kukkaron sijaan rahoituksen lähteenä käytettäisiin myös vierasta pääomaa, etenkin kaupungin teollisen toiminnan rahoitukseen – aivan kuten normaalissa yritystoiminnassakin tehdään.

Onko kaupungista tullut asukkaiden varojen huonotuottoinen rahastointiyksikkö ?

- Oulun kaupunki mainitsee keskeiseksi tavoitteekseen ”talouden tasapainosta huolehtimisen pitkällä aikavälillä varautumalla talouden suhdannevaihteluihin”. Kun Oulun talous kuitenkin jo nyt on sangen hyvässä kunnossa ja ylijäämäinen vuodesta toiseen, voidaan kysyä, missä määrin ”kaupungin varautuminen suhdannevaihteluihin” on ylimitoitettua ja ylläpitää tarpeettoman kireää verotusta – joka puolestaan voi tulevaisuudessa muodostua yhdeksi syyksi negatiiviseen paikalliseen suhdannekäänteeseen.
- Jos veroäyri olisi vuonna 2006 ollut 15,5 %, niin kaupunki olisi kassavirta-mielessä pystynyt tekemään kaikki investoinnit ja olisi silti vieläkin nettomielessä velaton. Jos kaupunki olisi pitäytynyt vain ylläpitoinvestoinneissa (=poistot), olisi Oulussa vuonna 2006 riittänyt 12,5 % veroäyri. Korostamme taas kerran että jos Oulussa käytäisiin vähemmän herkästi *asukasomistajien* kukkarolla, olisi tällä luultavasti selkeän myönteinen vaikutus asukkaiden ostovoimaan, kysyntään ja koko seudun talouskasvuun.
- Kaupunki on olemassa asukkaitaan varten – eikä toisin päin. Oulun kaupunkikonserni teki vuonna 2006 pitkälti yli 50 miljoonaa euroa voittoa, mikä on sangen paljon nähden kaupungin hyvään hallintotapaan kuuluvaan tasapainoisen talouden tavoitteeseen (eli tilanteeseen jossa tehdään nollatulos ja ylijäämä rahoittaa ylläpitoinvestoinnit). Kaupungin tulisi todella miettiä, miten asukasta – eli omistajaa – voisi hyödyttää kaupunkikonsernin hyvästä tuloksesta koska varoja on imetty jo monena vuotena liikaa.
- Kaupunki ei ole varainhoitoyhtiö. Kaupungin sijoitustoimintaan (sijoitukset + kassavarat) oli vuoden lopussa allokoitu 309 meur, joka tuotti vain 2,5 %. Kysymys kuuluu, minkä takia kaupunki kerää asukkailta rahaa, jota se edelleen huonolla tuotolla sijoittaa? Tänään markkinoilla on paljon erityyppisiä sijoituskohteita ja toimijoita, joiden sijoitustuotot ovat usein kaksinkertaiset verrattuna siihen, mihin kaupunki itse pystyy. *Asukasomistajien* on joko vaadittava että veroäyriä alennetaan ja asukas saa itse sijoittaa ja päättää miten varat käytetään, tai jos kaupunki kerää ”ylimääräistä” kunnallisveroa, tulisi sen tuoton olla vähintään edes sääällistä markkinatasoa.
- Kaupungilla oli velkaa vain 67 meur edestä. Se on siis velaton, kun kassavaroja on 114 meur, eli velkoja enemmän. Minkä takia kaupungilla on lainaa josta se maksaa 3,8 % korkoa, kun sen kassassa olisi vielä velkojen pois maksamisen jälkeenkin 47 meur ?

Oulun kaupunkikonserni – *Yhteenveto (3/4)*

Onko tilaaja-tuottajamallille tilaa vain kaupungin sisäisillä markkinoilla ?

- Yritysmailmassa yksi tie toiminnan uudistamiseksi vastaamaan paremmin sisäisiä ja ulkoisia haasteita on muuttaa organisaatiota ja sen toimintamallia.
- Oulussa tilaaja-tuottajamallia on sovellettu jo jonkin aikaa. Mutta Oulun kaupungin **ulkoistamisaste** (palveluiden ostot ilman ostoja kuntayhtymiltä suhteessa koko kustannusmassaan) on kuitenkin vielä kovin alhainen **12,8 %**, mikä tarkoittaa, että kaupunki tuottaa 87,2 % palveluistaan itse.
- Kaupungin **sisäinen laskutus** on suuri (170 meur) juuri tilaaja-tuottajamallista johtuen, mutta kasvaa myös liikelaitosten sisäisestä laskutuksesta. Joka viides euro siis pyörii kaupungin sisällä yksiköstä toiseen.
- Tilaaja-tuottajamallin hyödyntämisen suurin potentiaali on kuitenkin saavutettavissa kaupungin sisäisen tai sen teollisen toiminnan sijaan kaupungin ydintoimintojen järjestämisessä siten, että kaupungilla on mahdollisuus hyödyntää parasta markkinoilta saatavissa olevaa osaamista samaan aikaan, kun sillä tilaajana ja rahoittajina on kontrolli siihen mitä tuotetaan.
- Tilaaja-tuottajamalliin siirtyminen on askel oikeaan suuntaan, mutta **tilaajien mandaatin** täytyy ulottua palvelujen ostoon myös kaupungin oman tuotanto-organisaation ulkopuolelta. Jos näin ei ole, taantuu tilaaja-tuottajamalli pelkäksi kunnan sisäiseksi hinnoittelumekanismiksi.
- Tilaaja-tuottajamalli antaa myös kaupungille työkalun ohjata investointeja ulkopuolisille tuottajille, ja **jakaa erilaisia riskejä** useamman tahon kanssa. Kaupunki luonnollisesti joutuu maksamaan näistä palveluista riskipreemion, jonka hintaa arvioidessa kaupungissa pitää pohtia, onko sillä tarpeeksi omaa osaamista kaikkien riskien kantamiseen.

Oulun kaupunkikonserni – *Yhteenveto (4/4)*

Onko kaupungilla pitkässä juoksussa vaara vääristää alueen kilpailua liikelaitosmaniallaan ?

- Oulun kaupungin liikelaitoksien lukumäärä (12) viittaa siihen, että kaupunki on vakuuttunut siitä, että sen kannattaa harjoittaa teollista toimintaa lukuisilla toimialoilla kiinteistöhuollosta siivoukseen ja ateriahuoltoon. Voidaan kuitenkin kysyä, onko kaupunki sittenkään paras mahdollinen teollisuuskonsernin hallinnoija? Voidaan myös kysyä haittaako kaupungin toiminta markkinaehtoisen tuotannon ja sitä myötä koko elinkeinoelämän, etenkin palvelusektorin, kehittymistä Oulun seudulla.
- Liikelaitosten kassa oli vuoden 2004 lopussa peräti 64 meur. Myös liikelaitosten pääoman rakenteesta voidaan nähdä, ettei kaupunki tulouta tarpeeksi varoja peruskuntaan. Omistajapoliittisesti kaupunki voisi hyvin siirtää *sisäisenä osinkona* 76 meur liikelaitoksista itselleen varoja ja maksaa kaikki omat velkansa pois. Liikelaitokset joutuisivat tyhjentämään kassavarojaan ja ottamaan ulkopuolisia lainoja, jonka nykyinen pääomarakenne hyvin kestää. Tällä tavalla ulkoisia lainoja siirrettäisiin kaupungin teolliseen toimintaan ja vältettäisiin tilanne, jossa peruskunta velkaantuu. Samalla liikelaitosten pääomarakenne olisi lähempänä markkinoilla toimivien kilpailevien yritysten tyypillistä pääomarakennetta. Jatkossa pääoman tuottovaatimuksia pitäisi korottaa etenkin energiapuolella, varsinkin, kun toiminta ei liikelaitosmuodon takia myöskään maksa veroa.
- Oululla olisi otollinen mahdollisuus ottaa ”kvanttihyppy” eteenpäin avautumalla ja suuntaamalla kehittämisen fokus itsestään koko seudun ja sen elinkeinoelämän kehittämiseen. Oululla olisi mahdollisuus käyttää vahvaa tasettaan ja harjoittaa houkuttelevaa veropolitiikkaa koko seutukunnan elinvoimaisuuden kohentamiseksi.

Seniorihuollon nettokustannukset per yli 64v

Tampere, Oulu, Espoo

B&MANs

Oulu jo Tampereen edellä

